

LEVÉLSZEKRÉNY.

(17.) A. J. Poltár (Nógrádmegye). — A Poltár község határában talált cserépdarabokról Pulszky Ferencz a következő véleményt adta: „A velem közlött poltári lelet tekintetében nem könnyű véleményt adni, minthogy ez két edényfűlből, egy karima- és egy negyedik cseréptöredékből áll, melyek összesen az edény alakjáról alig adhatnak tiszta fogalmat. A karima-töredéken — úgy hiszem — a korong használatának nyomát láthatni. Bizonyos, hogy tűzben égetett mázzal be vannak borítva. E szerint a vaskorba teendők; azt azonban meg nem határozhatom, hogy a rómaiak előtt való kelta vaskorhoz tartoznak-e, melynek Nógrád vármegyében sok nyomaira akadunk, vagy pedig a római korba Augustustól a kereszténység elterjesztéséig. A közlő nem jelöli meg a sírnak nagyságát, csak azt, hogy az edényekben hamu és csont találtatott. E szerint a a hulla az égetési korból való, mely a kereszténységet megelőzi. — Kelt Budapestben, 1876. június hó 22-én.“

PULSZKY FERENCZ.

(18.) Az EBDÜH ügye minden évnek azon szakában, a mely az ebek tiszteltére „canicula“ névvel jelöltetik, rendszeren egy-egy hatósági rendelet útján napirendre szokott kerülni. A rendeletek által ajánlott vagy föllevenített rendszabályok rendszeren jók ugyan, de nézetem szerint nem elégségesek, főleg nagy városokban nem. Az a „gondos felügyelés“, a „feljelentés kötelező volta“ stb. stb. mind igen szép dolgok, de a végrehajtás sok mindenféle akadályokba: a dolog kicsinylésébe, lanyhaságba, tunyaságba s több effélébe szokott ütközni. Eltekintve attól a körülménytől, hogy az ebtartók előszeretete a hímek felé hajlik, minék az a következménye, hogy az állatok szaporítási ösztöne erőszakosan elfojtatik — természetesen az állat egészsége rovására — a tiszta ivóvíz hiánya egyike a legnagyobb bajoknak. A hőségétől kinozott kutya majdnem perczenként kívánja a vizet. Ezt minden valamire való vadász tudja, a ki nehezebb kutyával kerüli, péld. a fűrjvadászatot oly helyen, a hol nincsen víz. A nagy városok utczái és terei víz dolgában rendszeren sivata-

gokhoz hasonlítanak, a szegény állatok legtöbbször a legförtelmesebb pocsolnyák hig részére szorúlnak, s ha megbetegednek, ez igen természetes. A dalmát tengerparti városokban, jelesen Zárában, és Ragusában, a forró évszak beálltával minden háztulajdonos a kapu sarokköve mellé egy kőből faragott kis vályút helyez el, melybe friss vizet tölt s ezt napjában többször felújítja. A rendőrség szorosan felügyel arra, hogy e vályúk rendszerben legyenek, az ebek pedig igen jól tudják a víz helyét. De igaz is, hogy három év alatt, a melyet Dalmátiában töltöttem, ebdühnek a híret sem hallottam.

HERMAN OTTÓ.

(19.) Egy „Pomologus“ tagtársunk a gyümölcsfa-csemetéknek a hangyák ellen való megőrzésére a következő, sikeresnek tapasztalt eljárást ajánlja: Fris marhavélós csontot a hangyák reggeli és déli összejövetele alkalmával a hangyafészekre helyez, maga pedig kissé távolabb figyelfő állást foglal el A csontot csakhamar az apró rovarzsigványok egész raka lepi el; ekkor azt csendesen felemeli, s egy afa töve mellett készen tartott s forró vízzel tele öntött edénybe dobja, s ez eljárást többször egymásután ismétli, mindaddig, míg végre oly csekély számban jelennek meg, hogy a védenczet többé már nem kell féltetni.

(20.) S. L. Veszprém. — A kérdéses tárgyban mint olcsón és könnyen megszerezhető munkák, a következők ajánlhatók: „Ueber die Mittel Licht und Wärme zu erzeugen.“ C. F. Rammelsberg. A Virchow- és Holtzendorff-féle Sammlung gemeinverständlicher wissenschaftlicher Vorträge. I, Ser., Heft 23. Berlin, 1866. — „Die Feuerspritze“, von J. Frick. Lipsce, 1876, Viewegnéi. — Az égési tünetényekről, Wartha Vinczétől. Természettud. Közlöny, III-ik köt., 257 lap. — „Az égés tünetényeiről“, Lengyel Bélától, Természettud. Közlöny IV-ik köt., 441 lap — „A levegőről“, ugyanattól. U. o. V-ik köt., 81 lap. — „A lassú égés“, ugyanattól. U. o. V-ik köt., 257 lap. — A tűzoltók könyve, Röschtől. Sopron. Sz.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1876 JULIUS HÓBAN.

A.

Nap.	Légnyomás milliméterben				Hőmérséklet C. fokban				Párányomás milliméterben				Nedvesség százalékokban				Csapadék milliméterben
	7h	2h	9h	közép	7h	2h	9h	közép	7h	2h	9h	Közép	7h	2h	9h	közép	
	reggel	d. u.	este		reggel	d. u.	este		reggel	d. u.	este		reggel	d. u.	este		
1	744.9	743.7	745.3	744.6	19.0	24.2	18.8	20.7	11.6	11.1	10.1	11.1	71	51	62	61	—
2	45.5	43.4	44.6	44.5	17.5	21.3	14.2	17.7	10.2	8.9	10.6	9.9	68	47	88	68	●1.0
3	46.2	46.9	47.4	46.9	14.4	20.5	18.8	17.9	9.8	14.5	12.4	12.2	81	81	77	80	●3.7
4	48.2	47.3	47.0	47.5	20.6	25.3	20.3	22.1	12.4	8.0	9.0	9.8	69	34	51	51	—
5	47.9	46.8	46.4	47.0	18.9	22.8	18.9	20.2	9.7	10.6	12.1	10.8	59	52	75	62	—
6	48.2	48.7	49.8	48.9	19.6	25.2	20.1	21.6	11.8	9.9	9.2	10.3	70	41	53	55	—
7	51.5	50.7	50.3	50.8	22.5	26.5	20.5	23.2	12.1	11.7	12.0	11.9	60	46	67	58	—
8	50.2	48.3	47.1	48.5	21.7	29.8	22.0	24.5	13.9	12.4	13.4	13.2	72	39	68	60	—
9	47.6	47.9	48.5	48.0	23.4	26.0	21.3	23.6	14.3	13.7	11.9	13.3	67	55	64	62	●2.8
10	49.3	48.2	48.8	48.8	21.8	27.2	22.3	23.8	15.6	13.8	14.8	14.7	80	51	74	68	—
11	48.4	48.3	48.0	48.2	20.2	23.9	21.6	21.9	14.2	14.7	12.7	13.9	81	67	66	71	●0.6
12	49.6	50.1	51.8	50.5	19.4	23.2	16.0	19.5	12.2	8.1	11.0	10.4	73	38	81	64	●7.7
13	52.5	53.3	53.1	53.0	15.8	20.0	17.4	17.7	10.8	10.5	8.6	10.0	81	60	58	66	—
14	53.7	53.3	52.8	53.3	19.2	24.6	18.8	20.9	9.7	10.9	9.3	10.0	59	48	57	55	—
15	55.0	53.8	51.8	53.6	18.1	24.0	20.8	21.0	9.8	9.2	10.0	9.7	63	42	54	53	—
16	51.4	50.0	50.9	50.8	18.9	25.6	19.8	21.4	11.3	9.5	11.7	10.8	70	40	68	59	●ny.
17	51.1	50.4	49.6	50.4	20.9	26.0	21.2	22.7	11.6	9.2	10.2	10.3	64	38	55	52	—
18	49.8	48.3	46.9	48.4	21.6	27.4	20.8	23.3	11.9	8.8	10.0	10.2	62	33	54	50	—
19	44.9	44.5	43.5	44.3	21.8	20.1	16.4	19.4	11.8	8.1	10.0	10.0	61	46	72	60	●1.0
20	42.5	44.5	45.9	44.3	15.9	17.1	16.2	16.4	9.3	8.3	9.0	8.9	68	57	65	63	●ny.
21	46.2	46.6	47.7	46.8	15.6	20.9	16.3	17.6	8.9	8.4	8.5	8.6	67	46	61	58	—
22	48.1	48.0	48.1	48.1	17.4	24.0	18.6	20.0	9.4	7.9	7.5	8.3	64	35	47	49	—
23	48.9	47.7	47.9	48.2	18.7	25.5	22.8	22.3	8.6	7.5	7.9	8.0	54	31	39	41	—
24	47.3	46.5	45.3	46.4	20.6	27.1	22.4	23.4	8.3	7.2	8.5	8.0	46	27	42	38	—
25	45.3	45.0	45.8	45.4	20.8	28.3	22.6	23.9	10.0	9.5	11.6	10.4	54	33	57	48	—
26	48.5	49.1	50.0	49.2	22.2	29.2	21.8	24.4	10.6	10.6	10.8	10.7	53	35	56	48	—
27	51.0	49.5	48.3	49.6	22.2	30.1	22.5	24.9	11.9	10.9	11.5	11.4	60	33	57	50	—
28	47.6	47.3	47.2	47.4	22.7	26.0	22.3	23.7	11.7	12.9	13.5	12.7	57	52	68	59	—
29	45.8	46.1	48.2	47.0	22.3	30.4	22.1	24.9	13.5	13.4	12.4	13.1	68	42	63	58	●ny.
30	51.3	52.3	52.8	52.1	19.6	26.6	21.2	22.5	15.2	10.6	9.8	11.9	90	41	53	61	—
31	53.4	51.3	49.9	51.5	20.4	26.7	20.5	22.5	10.8	10.5	10.0	10.4	61	41	50	51	—
Közép	48.8	48.3	48.4	48.5	19.8	25.0	19.9	21.6	11.4	10.4	10.6	10.8	66.2	44.6	61.4	57.4	—

Javitott hőmérséki közép: + 21.2 C°. — A légnyomás maximuma: 755.00 m. m. 17-én reggel 7 órakor. — A légnyomás minimuma 742.5 m. m. 20-án, reggel 7 órakor. — A hőmérséklet maximuma: + 30.4 C°. 29-én d. u. 2 órakor. — A hőmérséklet minimuma + 14.2 C°. 2-án este 9 órakor. — A nedvesség minimuma: 27%, 24-én d. u. 2 órakor. — A napok száma, melyeken csapadék esett: 9. — A csapadékok összege 17 millim. — Elpárolgás: 138.2 millim.

Jelek magyarázata: köd ☁, eső ●, hó ❄, villámlás ⚡, égi háború ☄, jégeső ▲, dara △, jellel jelöltetik; a ☂-tel ellátott csapadékok pedig *harmatvizet* jelentenek. — ny = nyoma.

Magyarország időjárása 1876-ik évi június hónap. — A rendkívüli hűvössége miatt oly kedvezően május után június időjárása jobb fordulatot vett, a mennyiben a havi középhőmérsékek normális értéküket majd teljesen elérték, sőt a nyugati vidékeken kevéssel még túl is haladták. E hónap *hőmérsékviszonyai* kitűnnek az által, hogy az elért legmagasabb hőfok, mely majd mindenütt 7-ikén jelentkezett, néhány fokkal kisebb volt a többévi megfigyelésekből eredő átlagos maximumnál; így teszem Budapestre nézve ez utóbbi érték 30.3 C. fokot tesz, holott a légmélegség legnagyobb csak 27.8 fokra emelkedett. Említésre méltó még azon körülmény is, hogy a hőmérsék aránylag csekély változásoknak volt alávetve, úgy hogy a havi ingadozás (4 fokkal kisebb a normálisnál) csak 14—16 fokot ért el. A hőmérsék havi átlaga volt: Eperjesen 18.3, Segesvárt 18.1, Ruzsokabányán 16.9, Szegeden 20.4, Budapesten 20.2, Pozsonyban 19.7, Sopronban 18.8, Zágrábban 19.6, Fiumében 20.9 C. fok. — *A légnyomás* — csak egynehány nap kivételével — az egész hónapon át kelletnél alacsonyabb volt, úgy hogy havi közepe a normális értékkel szemben 2 milliméterrel kisebbnek ütött ki. A légnyomás maximuma a hőmérséki maximumot megelőzőleg 5-ikén vagy 6-ikán, minimuma pedig

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1876 JULIUS HÓBAN.

B.

Nap.	Szélirány és szélereő			Felhőzet				Ozon		Delejes elhajlás				Delejes vízszintes ereő			
	7h reggel	2h d. u.	9h este	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	éj- jel.	nap pal	8h reggel	10h d. e.	2h d. u.	9h este	8h reggel	10h d. e.	2h d. u.	9h este
1	W ⁴	W ³	W ⁴	1	2	2	1.7	7	4	9°9.0	9°11.9	9°15.9	9°10.8	2.1063	2.1045	2.1066	2.1068
2	N ²	W ⁵	W ³	1	6	8	5.0	5	7	7.3	9.1	17.8	10.5	66	58	59	82
3	W ²	W ²	—	6	6	7	6.3	9	6	7.9	11.7	14.6	11.0	61	63	65	85
4	NW ¹	W ³	W ⁴	1	1	3	1.7	3	3	6.9	10.3	16.6	11.7	66	54	73	84
5	W ²	NW ²	W ³	1	7	6	4.7	4	3	6.2	11.2	16.8	9.0	74	70	91	86
6	W ²	NW ¹	W ²	1	2	0	1.0	7	4	7.1	10.9	16.1	10.3	67	64	82	68
7	E ¹	SE ¹	W ¹	0	3	1	1.3	0	4	6.5	9.6	16.7	12.1	61	64	76	84
8	E ¹	S ¹	SW ¹	0	1	1	0.7	0	4	5.3	12.4	16.4	11.9	62	56	67	77
9	SW ¹	N ¹	W ³	4	10	7	7.0	5	5	7.2	8.7	20.1	11.0	66	54	65	82
10	—	W ²	NE ⁴	4	3	8	5.0	4	5	6.9	11.0	18.3	11.0	58	50	64	82
11	W ³	W ⁴	W ⁴	7	9	6	7.3	6	6	7.5	10.1	18.3	10.9	57	39	64	84
12	NW ⁴	W ⁶	W ⁴	6	3	10	6.3	7	4	6.8	11.7	19.8	11.5	65	56	80	93
13	W ³	W ²	W ³	9	9	1	6.3	7	6	7.0	10.4	16.9	11.7	77	60	72	92
14	E ¹	NW ³	NW ²	0	5	3	2.7	2	3	8.0	9.1	16.1	11.8	85	77	75	96
15	—	W ¹	W ³	5	1	0	2.0	4	4	8.7	10.2	16.9	11.9	79	60	72	90
16	—	NW ³	E ²	7	6	6	6.3	1	0	7.0	9.5	14.0	10.1	74	72	79	94
17	—	N ¹	W ¹	0	2	0	0.7	0	3	7.7	12.0	17.6	11.5	84	67	73	84
18	E ¹	N ¹	W ¹	0	2	1	1.0	0	4	9.0	12.1	17.0	11.2	52	65	76	93
19	—	NW ⁴	SW ³	2	10	9	7.0	4	6	8.0	12.5	18.9	8.7	72	57	83	81
20	NW ⁶	NW ⁴	NW ⁸	4	9	9	7.3	5	3	8.6	13.7	18.2	12.4	55	55	88	98
21	NW ⁶	W ⁴	W ⁷	1	2	3	2.0	5	4	8.5	10.8	16.4	11.4	67	65	81	87
22	W ⁴	NW ⁴	NW ²	6	4	0	3.3	5	4	7.2	10.3	16.8	11.9	66	63	91	99
23	W ¹	NW ³	W ³	0	1	0	0.3	4	4	6.7	9.0	16.2	11.4	72	65	79	97
24	W ²	NW ⁴	W ³	0	0	1	0.3	4	4	9.2	13.2	16.8	11.9	63	66	91	99
25	—	NW ¹	W ²	0	2	5	2.3	0	1	6.6	9.9	16.3	12.0	73	61	75	90
26	—	E ¹	SW ¹	1	2	0	1.0	0	5	6.8	11.4	15.9	9.7	64	101	84	99
27	—	E ¹	—	0	2	0	0.7	2	3	6.5	10.2	16.8	9.6	93	071	77	74
28	—	W ¹	E ¹	0	9	1	3.3	1	3	8.0	9.0	15.9	11.1	69	59	89	85
29	—	S ¹	W ⁴	0	3	10	4.3	2	4	8.5	11.0	15.8	12.6	62	51	72	92
30	W ¹	NW ¹	W ¹	9	1	0	3.3	5	6	7.8	9.5	16.8	10.6	76	62	77	97
31	—	—	SW ¹	0	0	0	0.0	2	4	7.8	11.1	14.9	11.8	67	68	82	91
Közép	—	—	—	2.4	4.0	3.5	3.3	3.6	4.1	—	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok eloszlása : N. NE. E. SE. S. SW. W. NW. — Közép szélereőség : 2.4.
százalékokban : 8. 1. 9. 1. 2. 5. 51. 23.

A szélirányok jelölési módja ugyanaz, melyet Angolországban használnak. ú. m. *észak* = *N* (north),
dél = *S* (south), *kelet* = *E* (east), *nyugat* = *W* (west).

mérsékelt, néhol erős déli légáramlások, országos eső és messze elterjedt égi háboruk kíséretében 10-ikén lépett fel. Figyelemre méltó továbbá a légnyomásnak e hónapban tanúsított állandósága, mely abban nyilvánult, hogy a légnyomás-szélsőségek különbségei csak 10 m. körül váltakoztak, holott a júniusnak megfelelő normális érték 4 milliméterrel többet tesz. — Fölötte nagy rendellenességet mutattak e hónap *csapadékvizonyai*, a mennyiben a hullott légköri víz mennyisége a sokévi átlagos mennyiséget helyenként, különösen Erdélyben, kétszeresével is túlhaladta. Így péld. Eperjesen 139, Segesvárt 189, Ruszkabányán 196, Szegeden 86, Budapesten 79, Komáromban 138, Kőszegen 107, Zágrábban 145, Fiumében 208 m. m. magasságon csapadék esett. A csapadégyakoriság is igen tetemes volt; így teszem Ruszkabánya 28, Segesvár 22, Eperjes 17, Szeged, Budapest és Zágráb 13, Fiume 18 esős napot számlált. *Égi háboruk*, itt-ott jégesőtől kísérve, aránylag nagy számmal léptek fel; Segesvárt 18, Ruszkabányán 12 napon fordult elő égi háboru. Ily viszonyok között a légnedvességnek is igen nagyok kellett lenni; a *nedvesség havi átlaga* Budapestten 64, Fiumében 68, Sopronban 73, Segesvárt 80 százalékra lúgott.

KURLÄNDER IGNÁCZ.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.